Litoboř

Kraj: Královéhradecký
Okres: Náchod
Správní obvod: Náchod
GPS souřadnice: 50.449865N, 16.015262E
Nadmořská výška: 394 m n. m.
První pís. zmínka: 1369 (655 let)
Počet obyvatel: 110
PSČ: 552 05
Adresa URL: www.litobor.webnode.cz

Historie obce Litoboř

Počátky obce sahají až do 2. poloviny 12. století (některé prameny uvádějí i ranější data), kdy tuto část severovýchodních Čech získal do svých mocenských zájmů mocný rod z Kladska - Hronovici. K jeho představitelům patřil i Lutobor, jehož jméno se odráží v názvu obce.Historicky významnou samotou patřící k obci byla tvrz Turyň, z níž do dnešní doby mnoho nezbylo, i když se soudí, že nejspíše nejde jen o základy a drobné zbytky zdí, ale že se pod příkrovem země nacházejí zachované sklepy. Poprvé se připomíná v roce 1369 Ješkem (Janem) z Litoboře, jenž byl v letech 1369-1372 zároveň pánem na Chvalči.V roce 1372 se připomíná jeho bratr Lítek Hanuš z Chlumu, jenž byl v letech 1405-1414 patronem kostela v Hořičkách.Období husitských válek se na celém okolí podepsal nepříznivě, z jedné strany neustálé půtky mezi místními feudály, neboť co panství, to jiný pán a jiná víra (např. Jan Krušina z Lichtenburku byl členem sirotčího bratrstva, Jan ze Smiřic se hlásil k Pražanům a Hynek z Červené Hory náležel ke straně podjednou), z druhé strany plenivé nájezdy slezských knížat, které se mnohdy nevyhnuly ani majetkům katolických pánů.V té době již vládli nástupci Lítka Hanuše z Chlumu, sami se zvali Litobořskými z Chlumu a vládli až do počátku 16. století, kdy byla tvrz i s obcí prodána Kryštofovi ze Švamberka a ten Litoboř spolu s Hořičkami a Chlístovem prodal Petrovi Adršpachovi z Dubé, čímž se dostala do panství rýzmburského (viz historie Hořiček).V roce 1544 vesnici spolu s celým rýzmburským a skalským panstvím koupil Bernard Žehušický z Nestajova a po smrti jeho nástupce Hertvíka Žehušického z Nestajova se Litoboř rozdělila na několik částí. Jedna připadla Adršpachu a následně teplickému panství Bohdaneckých z Hodkova, druhá rytířům z Barchova, resp. teplickým Strakům z Nedabylic a třetí náležela dlouhou dobu k majetku třebešovskému, aby se postupně znovu sešly v rámci náchodského panství (1613 se zbožím třebešovským, 1637 s panstvím heřmanským).Rok 1848 přinesl do obce velkou změnu, neboť získala vlastní volenou samosprávu, přičemž k ní postupem času byly připojeny obce Křižanov a Mečov, které už v dávnější historii k Litoboři patřily. Hned od počátku byla Litoboř známa čilou spolkovou a kulturní činností, příkladem může být založení sboru dobrovolných hasičů v roce 1897.Na rozvoji obce se nechvalně podepsaly obě světové války, ale nejhorším obdobím pro obec se stalo převzetí moci komunisty v roce 1948. Začalo období kolektivizace zemědělství a obec věrná své sedlácké tradici se vzepřela vůli tehdejších mocipánů, aby místní obyvatelé sloučili své polnosti a dobytek do JZD. Začaly časy neúměrného tlaku na všechny neposlušné rolníky, byly jim předepisovány neúměrné kontingenty, ať již v živočišné, tak i v rostlinné výrobě, museli se řídit různými nesmyslnými nařízeními z okresní i krajské zemědělské správy, nedostávali potravinové lístky na maso a tuky a porazit vepře mohli jen tehdy, když splnili oba kontingenty na 100%.Ale stateční obyvatelé stále vzdorovali, a tak se musel najít jiný způsob, jak je

donutit, aby všichni do družstva vstoupili. V létě 1951 obec obklíčili jednotky SNB a Lidových milicí, neboť hledali osoby podezřelé z podvratných akcí, a právě existence jednoho z nich, který se ukrýval ve stodole statku Josefa Řezníčka, a po krátké přestřelce byl (údajně) zabit, dala onu záminku k tvrdé odplatě za onen vzdor místních lidí, i když dnes se spíše zdá, že se jednalo o provokatéra StB, neboť se nedá doložit ani jeho úmrtí. A tak to v jistých souvislostech připomíná činnost „západního agenta" kpt. Malého v Babicích.Tato akce dostala název Teror Náchod a znamenala dva zinscenované monstrprocesy, jejichž výsledkem byly čtyři rozsudky smrti (vykonány byly jen tři, z toho dva popravení byli obyvateli Litoboře: řidič Jaroslav Lazar a rolník Josef Řezníček), jeden doživotní trest a třináct rozsudků odnětí svobody v rozsahu 4-20 let. Tak se podařilo místní obyvatelstvo zastrašit, zbavit se těch největších „odbojníků" a již 20. dubna 1952 bylo založeno místní JZD.Jistým druhem trestu se může zdát i zánik samostatnosti obce k 1. červenci 1961 a její přičlenění k Hořičkám, od nichž se Litoboř znovu odtrhla až k 1. září 1990 a od té doby je opět plnoprávnou obcí Královéhradeckého kraje.Aby se mohla tato obec dále rozvíjet a mohla dosáhnout na různé dotace a evropské fondy, rozhodla se v roce 2004 vstoupit do Svazku obcí Úpa, resp. Mikroregionu Úpa. Později se stala navíc členem Místní akční skupiny Mezi Úpou a Metují (založena 2005), vstoupila do Spolku pro obnovu venkova (založen 1993) a je i členskou obcí Dobrovolného svazku obcí Stráně (založen 2000).